

SPF Seniorerna i Eskilstuna

Svar på frågor från SPF Seniorerna i Eskilstuna angående pågående pandemi

Jag har mottagit ert brev angående medias spegling av äldreomsorgen i Eskilstuna kommun och i länet. Det framgår i brevet att ni reagerar starkt på kommunernas agerande vad gäller att minska smittspridning av Covid-19 i verksamheten mm.

Den bild som media speglar stämmer inte med vår uppfattning om hur vi har agerat under pågående pandemi. Vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat oerhört intensivt under hela våren för att skydda nämndens utsatta målgrupper från den smittspridning som pågår i samhället. Samma dag som Mälarsjukhuset meddelade att de hade en patient med bekräftad Covid-19 smitta gick vård- och omsorgsförvaltningen upp i stabsläge. Staben har hanterat nya utmaningar varje dag – allt från att inhämta nya direktiv från myndigheter till att identifiera behov av nya rutiner, riktlinjer och arbetssätt. Information, utbildning, bemanning, utrustning och personalens oro var också stora frågor för staben att lösa.

Det är frustrerande när media påstår att kommunerna mörkar. Eskilstuna kommun strävar alltid efter att vara så transparent som möjligt. Vi är dock inte beredda att offentliggöra uppgifter som kan innebära att vi kränker den enskildes integritet och bryter mot sekretesslagstiftningen. Media har efterfrågat hälsouppgifter på adressnivå. Vi lämnar aldrig ut uppgifter om vilka sjukdomar enskilda personer har på en viss adress – oavsett om det gäller Covid-19 eller annan sjukdom. Risken för att en enskild person ska känna sig utpekad är alltför stor. Eskilstuna kommun offentliggör dock uppgifter om antalet smittade i verksamheten på en övergripande nivå. Denna uppgift redovisas varje vecka på kommunens hemsida. Därtill har förvaltningen bjudit in media vid ett flertal tillfällen för att redovisa antalet misstänkta och bekräftat sjuka i Covid-19, fördelat på hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Vid presskonferenserna har vi även redovisat antalet avlidna i verksamheterna i förhållande till tidigare år. Vi har visat på statistik och jämfört med andra kommuner i landet. Vår uppfattning är dessutom att juridiska tvister avgörs i rättssalar, ej av experter i media. Vi välkomnar kammarrättens bedömning av de överklagade avslagen samt JO:s bedömning av Eskilstuna kommuns agerande.

Ni har i brevet begärt svar på ett antal frågor:

Hur många personer, i genomsnitt under en 14-dagarsperiod, besöker en brukare inom hemtjänsten?

Under pågående pandemi, med en större sjukfrånvaro än normalt, redovisas att det i genomsnitt är 17,68 personal som besöker en brukare inom hemtjänsten under en 14 dagarsperiod (maj 2020). Mätningen utgår från brukare som har stöd och hjälp flera gånger per dag i hemmet mellan klockan 07.00-22.00.

Hur många av dessa har tim- eller korttidsanställningar?

Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns för närvarande 1 146 utbildade undersköterskor. 1 082 undersköterskor är tillsvidareanställda och 64 undersköterskor är visstidsanställda. Därtill finns 250 anställda vårdbiträden i förvaltningen varav 48 personer är visstidsanställda (februari 2020).

Inom hemtjänsten i ordinärt boende har 395 utbildade undersköterskor en tillsvidareanställning medan 19 undersköterskor arbetar på en visstidsanställning. Därtill har 86 vårdbiträden en tillsvidareanställning och 42 vårdbiträden har en visstidsanställning (februari 2020). Inom gruppen vårdbiträde ingår servicegruppen om 18 personer som enbart arbetar med serviceinsatser såsom städning, tvätt och inköp med mera.

När personal inom äldreomsorgen har förkylningssymtom eller bekräftad Covid-19 så ska de vara sjukskrivna och vistas i hemmet. Sjukfrånvaron har under pandemin ökat i jämförelse med tidigare år. Förvaltningen har som högst redovisat en frånvaro på motsvarande cirka 23 % vilket skedde i samband med att karensdagen togs bort. När ordinarie personal är frånvarande måste annan personal ersätta den som är sjuk. Det gör vi antingen via tillsvidareanställd poolpersonal, timvikarier eller genom att låna personal från annan förvaltning i Eskilstuna kommun. Vi har även visstidsanställt ca 100 medarbetare för att ytterligare minska behovet av timvikarier under sommaren. Att ta in ersättare vid frånvaro är inte något som vi kan välja bort. Våra äldre behöver stöd, omsorg och vård alla dagar under året.

Hur eller på vilka sätt försöker kommunen förändra så att färre personer besöker brukaren?

Utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer beslutade vård- och omsorgsnämnden att tillfälligt stänga verksamheter för att minska risken för smittspridning. Verksamheter har stängts enligt följande:

- Restauranger som vanligtvis är öppna för allmänheten på kommunens vård- och omsorgsboenden (12 mars)
- Mötesplatser för seniorer (17 mars)
- Anhörigcentrums gruppverksamheter (18 mars)
- Dagverksamhet för personer med demenssjukdom (23 mars)
- Matlag (23 mars)
- Växelvård (24 mars)

Postadress	Besöksadress	Telefon, växel	Fax	Mobiltelefon
Eskilstuna	Alva Myrdals gata 5	016-710 10 00		
	E-post		Webbplats	
	asa.tavemark@eskilstuna.se		www.eskilstuna.se	

- *Covid-19 team*
Ett Covid-19 team utför insatser hos personer som diagnostiserats med Covid-19 och som bedöms kunna bo kvar i sin bostad under sjukdomsförloppet. Covid-19 teamet utför insatserna i hemmet fram till dess att en läkare friskförklarat den enskilde.
- *Mellanvårdsenhet Covid-19*
En mellanvårdsenhet för personer 18 år och äldre som tillhör vård- och omsorgsnämndens målgrupper med diagnostiserad covid-19. Personerna är inte i behov av avancerad sjukvård inom slutenvård och bedöms inte kunna vistas i det egna hemmet inom ordinärt eller särskilt boende. Brukaren kommer till enheten via sjukhus eller från bostaden. Mellanvårdsenheten är placerad på Trumslagargården med beredskap för 16 brukare.

Innan en brukare vistas på en korttidsplats eller flyttar in på ett vård- och omsorgsboende tas två Covid-19 prover för att säkerställa att ingen brukare flyttar in med en smitta som är okänd.

Vid misstanke om smitta på ett vård- och omsorgsboende isoleras brukaren omgående på sitt rum och antalet personal som arbetar hos den smittade begränsas. Om det är svårt att isolera den enskilde på rummet sätts extra personal in i form av vak. Om det trots dessa åtgärder är svårt att isolera den enskilde från övriga brukare erbjuds brukaren en plats på mellanvårdsenheten.

Individuella riskbedömningar och åtgärder vidtas i samråd med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), läkare och ansvarig sjuksköterska.

Har kommunen någon hygienansvarig person eller grupp?

Det finns ett hygienombud på varje enhet inom både hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Hygienombudet har bland annat i uppdrag att genomföra egenkontroller för att säkerställa att basala hygienrutiner följs inom enheten. Därtill informerar och stöttar hygienombudet sina kollegor i hur man upprätthåller en god hygien och hur man agerar för att minimera risken för smittspridning.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) har det medicinska ledningsansvaret i förvaltningen och säkerställer att vi har relevanta riktlinjer och rutiner att följa. Hon bidrar med kunskap och fungerar som rådgivare till verksamheten.

Vård- och omsorgsförvaltningen har ett avtal med region Sörmland om hygiensjuksköterska. Hygiensjuksköterskan kontrollerar förvaltningens verksamhet samt bidrar med kunskap och rådgivning. Utöver detta har även förvaltningen regelbunden kontakt med regionens smittskyddsläkare.

Vem sköter städningen av hygienutrymmen i det egna boendet?

Servicegruppen ansvarar för städning hos enskilda brukare som har biståndsbeslut om insatsen inom ordinärt boende. I vård- och omsorgsboende svarar ordinarie personal för städningen i den enskildes lägenhet.

Postadress	Besöksadress	Telefon, växel	Fax	Mobiltelefon
Eskilstuna	Alva Myrdals gata 5 E-post asa.tavemark@eskilstuna.se	016-710 10 00		Webbplats www.eskilstuna.se

Nya individuella former av verksamhet erbjuds personer som inte längre kan delta i ordinarie verksamhet. Som exempel kan anges att mötesplatserna erbjuder digitala program med aktiviteter, vilket kompletterats med aktiviteter utomhus. Digitala matlag har inrättats samtidigt som individuell dagverksamhet erbjuds i hemmet. Likaså erbjuds anhörigstöd individuellt istället för i grupp.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade om besöksförbud på vård- och omsorgsboenden två veckor innan motsvarande beslut fattades på nationell nivå. Enskilda brukare får stöd i att ha kontakt med sina nära via digitala verktyg. Besöksförbudet omfattar även fotvård, tandvård och extern kvalitetsgranskning av läkemedelshantering. Enbart akut tandvård tillåts i verksamheten. Aktiviteter och måltider anpassas och genomförs i mindre grupper och med större avstånd för att begränsa sociala kontakter. De vård- och omsorgsboenden som har större aktivitetsrum har avslutat gemensamma aktiviteter för att istället genomföra dem på respektive enhet eller våningsplan. Ung omsorg har anpassat sin verksamhet och erbjuder digitala aktiviteter, brevskrivning och uppträdanden utanför vård- och omsorgsboenden.

Därtill har förvaltningen ökat grundbemanningen inom verksamheten för att minimera behovet av att introducera ny personal i verksamheten vid ordinarie personals frånvaro.

Under en pandemi med hög sjukfrånvaro så är det självklart att det kommer ny personal till verksamheten. För att säkerställa kunskapen hos tillfällig personal har förvaltningen vidtagit en mängd åtgärder. Socialstyrelsens utbildningsfilmer om basala hygienrutiner med fokus på att minska smittspridning samt information om skyddsutrustning och Covid-19 används för att utbilda medarbetare som arbetar tillfälligt inom verksamheten. Förvaltningen har även tagit fram egna filmer om verksamheten som är tillgängliga på en introduktionssida för ny personal. Workshops har erbjudits under våren för tillfällig personal där medarbetarna fick information om basal hygien och Covid-19. Medarbetarna har även tränat på att ta på och av sig skyddsutrustning för att minimera risken för smittspridning. Samtliga medarbetare har därtill haft möjlighet att delta på Skypemöten enskilt eller i grupp för att få svar på frågor kring Covid-19, basal hygien samt användning av utrustning.

Hur arbetar man med att "hålla isär" smittade och/eller dementa personer från friska på de olika boendena?

Vård- och omsorgsförvaltningen beslutade den 30 mars att inrätta ny verksamhet för kohortvård. Det innebär att särskild utsedd personal arbetar hos dem som har en misstänkt eller bekräftad Covid-19. Följande verksamhet har inrättats;

- *Beredskapsteam inom hemtjänst, egen regi*
När en brukare inom hemtjänsten uppvisar symtom på en luftvägsinfektion svarar ett särskilt team med omvårdnadspersonal för insatserna i bostaden. Insatser hos den enskilde utförs av teamet fram till dess att den enskilde tillfrisknat alternativt fått en diagnos efter provtagning.

Postadress	Besöksadress	Telefon, växel	Fax	Mobiltelefon
Eskilstuna	Alva Myrdals gata 5 E-post asa.tavemark@eskilstuna.se	016-710 10 00	Webbplats www.eskilstuna.se	

Var är distriktssköterskor och legitimerade sjuksköterskor placerade och vad har de hand om på äldreboendena?

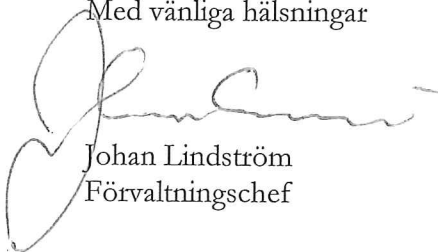
Distriktssköterskor i ordinärt boende utgår från en lokal på Eleonoragatan. Sjuksköterskor som arbetar inom ett vård- och omsorgsboende har sin arbetsplats inom respektive boendeform.

Sjuksköterskorna ansvarar för allmän hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå. Vård- och omsorgsförvaltningen har ett läkaravtal med region Sörmland som innebär att en primärvårdsläkare kommer till enheten varje vecka. Sjuksköterskan och läkaren har utöver fasta läkartider kontinuerlig kontakt i individuella ärenden.

Vad gör kommunen för att förhindra smittspridning nu och framöver?

Vård- och omsorgsförvaltningen följer Folkhälsomyndighetens, Socialstyrelsens och region Sörmlands direktiv. Förvaltningen fortsätter att bedriva kohortvård enligt tidigare beskrivning. Information, utbildningsinsatser och egenkontroller genomförs kontinuerligt i verksamheten. Provtagning genomförs av både brukare och personal. Därtill pågår en utredning för att säkerställa en handlingsplan med åtgärder inför en eventuell andra våg av Covid-19. Handlingsplanen ska presenteras i september.

Med vänliga hälsningar

Johan Lindström
Förvaltningschef

